

**Stortinget
v/Justiskomiteen**

[Klikk her for postnummer og sted](#)

Dato

27.01.2021

Innspill til Meld. St. 5 (2020-2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) er mediebedriftenes bransje- og utgiverorganisasjon. MBL skal bidra til å styrke og verne ytringsfriheten, pressefriheten og informasjonsfriheten som grunnleggende verdier i et demokratisk og åpent samfunn. MBL skal arbeide for gode og stabile rammebetingelser som fremmer et mangfold av økonomisk sunne medier. MBL har rundt 330 medlemmer fra alle typer medier, herunder 149 lokale mediehus. MBL er en landsforening i NHO.

Medienes rolle under kriser

Kriser og stor usikkerhet setter store krav til samfunnets robusthet. Et viktig element er befolkningens kunnskap om og tillit til de tiltak myndighetene iverksetter. Norge er i den heldige stilling at befolkningen både har høy tillit til myndighetene og til faktainformasjon, og generelt høy tillit til mediene – særlig medier de selv bruker. Dette henger sammen. Et mediemangfold hvor mediene har ressurser til å lage nødvendig journalistikk, og hvor rammene for journalistikken er gode, er en nødvendig forutsetning for et velfungerende demokrati. Departementet skriver i meldingen¹:

«God og målrettet kommunikasjon i en krisesituasjon er avgjørende for å nå ut til hele befolkningen. Målrettet informasjonsarbeid kan være krevende. Det er av stor betydning at myndighetenes informasjon når frem til den enkelte og at myndighetene får vite om informasjonsbehov i alle deler av befolkningen.»

I et samfunnssikkerhetsperspektiv må derfor mediernes rolle være med. Bare slik kan man sikre at befolkningen i en krisesituasjon får nødvendig informasjon, og innsyn er nødvendig for tillit til myndighetenes håndtering.

Vi ber om at komiteen presiserer mediernes viktige roller under kriser i innstillingen.

Mediene som kritisk samfunnsfunksjon

Meldingen definerer kritiske samfunnsfunksjoner som de funksjoner som er nødvendige for å ivareta befolkningens og samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse. Departementet peker under omtalen av pandemien på at «Befolkningen skal ha tilgang til oppdatert, offisiell informasjon. Åpenhet bygger tillit [...]»² Dette er et viktig prinsipp, som må legges til grunn i alle kriser. Det er mediene som ivaretar befolkningens behov for informasjon og debatt. Det er lokalaviser som rundt om i landets kommuner sørger for at innbyggerne kan være

¹ Side 47.

² Side 47.

informert. Nasjonalt er det de store avisredaksjonene som, sammen med TV 2 og NRK, er de fremste informasjonskildene.

Vi ber komiteen understreke viktigheten av mediernes kritiske samfunnsfunksjon under kriser og alvorlige hendelser. Regjeringen har tatt utgangspunkt i en etablert liste over 14 kritiske samfunnsfunksjoner³. Disse er definert som funksjoner hvor et avbrudd i syv døgn eller kortere ville få uakseptable konsekvenser for befolkningen og samfunnet. Listen baserer seg på arbeid utført av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Presseorganisasjonene var kritiske til at mediernes samfunnsrolle ikke stod på denne listen.

Det er derfor positivt at det i meldingen⁴ understrekes at regjeringen har utarbeidet en utvidet liste over hvilke funksjoner som anses som kritiske knyttet til pandemien. Mediene står oppført her. Dette har betydning for journalisters arbeidsbetingelser, blant annet fordi ansatte i disse funksjonene har behov for særskilte unntak for å holde samfunnet i gang.

Vi er enig med Justis- og beredskapsdepartementet om at det er behov for en gjennomgang og videreutvikling av den etablerte listen⁵.

Vi ber komiteen i innstillingen ta inn at mediene må defineres som «kritisk samfunnsfunksjon» under alvorlige hendelser og kriser.

Journalistikkens vilkår

En pandemi er noe vi sjelden opplever. Myndighetene må derfor bruke disse erfaringene i fremtidige kriser. Vi har sett viktigheten av hurtig og troverdig informasjon. Pandemien har vist at mediene har vært avgjørende for å opprettholde befolkningens tillit og trygghet. Det gjelder både informasjon til befolkningen og journalistikk og debatt om krisen og tiltakene.

Befolkningen har hatt høy tillit til redaksjonelle virksomheter under pandemien. En landsomfattende undersøkelse fra desember 2020 utført av Respons Analyse viser at 94 prosent av de spurte sier at de har brukt mediene for å informere seg om pandemien. 85 prosent svarer at den journalistiske dekningen har gjort dem flinkere til å hindre smittespredning.

Myndighetene må legge forholdene til rette slik at journalister kan utføre sin jobb. I store, viktige saker er behov for god journalistikk stort, og det er viktig at informasjonen som kommer er korrekt og mest mulig omfattende.

Forholdene må generelt legges til mest mulig til rette for at journalister kan utføre sitt arbeid mest mulig normalt. Offentlighetsprinsippet om innsyn og åpenhet må inn i beredskapsplaner for kommende kriser, og offentlige organer og domstoler må få utstyr som sikrer den grunnlovsfestede møteoffentligheten.

Vi ber komiteen i innstillingen anmode regjeringen om å sørge for dette.

³ *Samfunnets kritiske funksjoner* (DSB, 2016)

⁴ Side 47.

⁵ Side 149.